

BCL-002-001509

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) Examination

August - 2021

Accounting & Finance - 5

(Old Course) (Elective-III)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001509

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપ છે.

1 ધી નીતા વીજળી કંપની લિ.નું તા. 31-3-2021ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું નીચે 20 પ્રમાણે છે :

ઉધાર બાકી	રૂ.	જમા બાકી	રૂ.
વીજળી ઉત્પાદન ખર્ચ	15,000	મહેસૂલી ખાતું (1-4-2020)	1,05,000
વીજળી વિતરણ ખર્ચ	2,500	રોકાણો પર વ્યાજ	5,000
રોકાણો	67,500	મીટર ભાડું	10,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	5,000	વીજળી પ્રવાહનું વેચાણ	1,00,000
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	20,000	ઘસારા ફંડ	45,000
ભાડું - કરવેરા	5,000	કન્ટીન્જન્સી અનામત	50,000
સ્થાપના ખર્ચ	7,500	શેર પ્રીમિયમ	25,000
ફર્નિચર	25,000	લેણદારો	15,000
જમીન-મકાન	75,000	10%ના ડિબેન્ચર	1,00,000
મેઈન્સ	1,50,000	ઓર્ડિનરી શેર મૂડી	2,50,000
મશીનરી	2,50,000		
દેવાદારો	25,000		
હાથ પર સ્ટોર્સ	17,500		
રોકડ બેંક	40,000		
	7,05,000		7,05,000

વધારાની માહિતી :

- (1) નીચે મુજબ ઘસારો ગણવાનો છે. (શરૂઆતની બાકી પર) :
જમીન-મકાન	2%
મેઈન્સ	5%
ફર્નિચર	5%
મશીનરી	10%

- (2) વર્ષ દરમ્યાન થયેલો વધારો નીચે મુજબ છે :

	રૂ.
જમીન-મકાન	25,000
મેઈન્સ	20,000
ફર્નિચર	5,000
મશીનરી	35,000

- (3) સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ. 15,000 અને કન્ટી-જન્સી અનામત ખાતે રૂ. 15,000 લઈ જાઓ.

દ્વિલેખા પદ્ધતિ અનુસાર વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

મેસર્સ ABC પાવર કંપનીનું તા. 31-3-2021ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ **20** છે :

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઓર્ડિનરી શેરમૂડી 30,000		જમીન-મકાન 14,00,000	
શેર દરેક રૂ. 10નો		(મૂ.કી. 16,00,000)	
પૂર્ણ ભરપાઈ	30,00,000	બાદ : ઘસારો <u>40,000</u>	13,60,000
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	3,00,000	પ્લાન્ટ-ચંત્રો 24,00,000	
અનામત ભંડોળ	16,00,000	(મૂ.કી. 28,00,000)	
ન.નુ. ફા. ખાતું	5,00,000	બાદ : ઘસારો <u>1,00,000</u>	23,00,000
6%ના ડિબેન્ચર	20,00,000	મેઈન્સ 13,00,000	
બેંક લોન	7,00,000	(મૂ.કી. 16,00,000)	
લેણદારો	1,40,000	બાદ : ઘસારો <u>1,00,000</u>	12,00,000
પ્રોવિડન્ડ ફંડ	60,000	ટ્રાન્સફોર્મર્સ 16,00,000	
		(મૂ.કી. 20,00,000)	
		બાદ : ઘસારો 1,60,000	14,40,000
		રોકાણો	13,00,000
		સ્ટોક	2,40,000
		દેવાદારો	2,60,000
		રોકડ - બેંક	2,00,000
	<u>83,00,000</u>		<u>83,00,000</u>

વધારાની માહિતી :

(1) તા. 30-9-2020ના રોજ 10,000 ઓર્ડિનરી શેર 10% પ્રીમિયમ બહાર પાડેલ હતા. જે પૂરા ભરપાઈ થયા હતા.

(2) વર્ષ દરમ્યાન વધારો નીચે મુજબ થયો હતો :

પ્લાન્ટ-યંત્રો ..... રૂ. 2,00,000

મેઈન્સ ..... રૂ. 1,00,000

ટ્રાન્સફોર્મર્સ..... રૂ. 80,000

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી દ્વિલેખા પદ્ધતિ મુજબ મૂડી આવક-જાવક ખાતું અને સામાન્ય પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

2 શ્રી રાજ પાસે તા. 1-4-2020ના રોજ રૂ. 1,00,000ની દાર્શનિક કિંમતના કે જેની 20 ચોપડે કિંમત રૂ. 1,04,000 છે. તેવા SS લિ.ના 12%ના રિબેન્ચર હતા. આ રિબેન્ચર પર વ્યાજ 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવાય છે.

તા. 31-3-2021ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નીચે મુજબના વ્યવહારો કર્યા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
31.5.20	25,000	120	વ્યાજ સહિત વેચાણ
31-7-20	40,000	110	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-10-20	30,000	105	વ્યાજ બાદ વેચાણ
30.11.20	50,000	90	વ્યાજ બાદ ખરીદી

ખરીદ-વેચાણના દરેક વ્યવહારમાં 1% લેખે દલાલી ચૂકવવામાં આવે છે.

સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન ફિફો (FIFO) પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

તા. 31-3-2021ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે શ્રી રાજના ચોપડે SS લિ.ના 12%ના રિબેન્ચરનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

શ્રી રમેશ પાસે તા.1-4-2020ના રોજ 6%ની રૂ. 2,00,000ની દાર્શનિક કિંમતની 20 સરકારી જામીનગીરીઓ હતી. જેની મૂડી કિંમત 20% વધુ હતી. વ્યાજ દર છ મહિને 30 જૂન અને 31 ડિસે.ના રોજ ચૂકવાય છે. ખરીદ-વેચાણના દરેક વ્યવહાર પર 1% લેખે દલાલી ચૂકવવામાં આવે છે.

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
1-6-20	60,000	98%	વ્યાજ બાદ ખરીદી
31-7-20	80,000	98%	વ્યાજ સહિત ખરીદી
31-8-20	40,000	95%	વ્યાજ સહિત વેચાણ
1-11-20	1,00,000	96%	વ્યાજ બાદ વેચાણ

છેવટના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન લિફો (LIFO) પદ્ધતિ મુજબ કરો.

ઉપરના વ્યવહારો પરથી 6%ની સરકારી જામીનગીરીનું ખાતું તૈયાર કરો.

- 3 XYZના ગોડાઉનમાં તા. 20-3-21ના રોજ આગ લાગી. રૂ. 86,000 સિવાયનો 15
 સ્ટોક આગથી નાશ પામ્યો. સ્ટોકની કિંમત 10% વધારે આંકવામાં આવે છે.
 નીચેની વિગતો પરથી આગના દાવાનું પત્રક તૈયાર કરો :

વિગત	2018 રૂ.	2019 રૂ.	2020 રૂ.	20-3-21 સુધી (રૂ.)
શરૂનો સ્ટોક	5,50,000	4,40,000	3,30,000	1,10,000
ખરીદી	10,84,000	11,20,000	12,90,000	5,60,000
વેચાણ	16,00,000	15,00,000	18,00,000	6,00,000
મજૂરી	2,40,000	1,00,000	1,30,000	60,000
જાવક માલ ગાડા ભાડું	1,00,000	1,20,000	1,50,000	80,000

અથવા

- મિહિર લિ.નું વર્ષ 2020-21નું વેચાણ રૂ. 10 લાખ હતું. તેના સ્થિર ખર્ચ રૂ. 2 લાખ 15
 હતા. જ્યારે ચલિત ખર્ચ વેચાણના 50% જેટલા હતા. કરવેરાનો દર 50% છે. તા.
 31-3-2021ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી રૂ.10નો		કાયમી મિલકતો	3,00,000
એક એવા શેર	1,20,000	ચાલુ મિલકતો	1,00,000
10%ના ડિબેન્ચર	1,50,000		
અનામત-વધારો	50,000		
ચાલુ દેવા	80,000		
	4,00,000		4,00,000

ઉપરની વિગતો પરથી શોધી કાઢો :

- (1) કામગીરી લિવરેજ
  - (2) નાણાકીય લિવરેજ
  - (3) સંયુક્ત લિવરેજ
- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) 15
- (1) વોલ્ટરનું ડિવિડન્ડ મોડેલ
  - (2) ડિવિડન્ડ ચૂકવણી પરના બંધનો
  - (3) પરિવર્તનીય ડિવિડન્ડ નીતિ
  - (4) ડિવિડન્ડ નીતિને અસર કરતા પરિબળો
  - (5) શેરદીઠ કમાણી
  - (6) લિવરેજનું મહત્ત્વ.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Right side figures show marks of each question.
- (2) Necessary calculation is a part of answer.

1 The Trial Balance of the Nita Electric Co. Ltd. as on **20**
31-3-2021 was as follows :

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Cost of Generation of Electricity	15,000	Net Revenue A/c. (1-4-2020)	1,05,000
Cost of Distribution of electricity	2,500	Interest on Investments	5,000
Investments	67,500	Meter Rent	10,000
Debenture		Sales of Electricity	1,00,000
Interest	5,000	Depreciation fund	45,000
Interim dividend	20,000	Contingency Reserve	50,000
Rent – Taxes	5,000	Share Premium	25,000
Establishment		Creditors	15,000
Expense	7,500	10%	
Furniture	25,000	Debentures	1,00,000
Land and Building	75,000	Equity share Capital	2,50,000
Mains	1,50,000		
Machinery	2,50,000		
Debtors	25,000		
Stores-on-hand	17,500		
Cash – Bank	40,000		
	<u>7,05,000</u>		<u>7,05,000</u>

Additional Information :

- (1) Depreciation is to be charged to as under :
(as the opening balance)

Land and Building	2%
Mains	5%
Furniture	5%
Machinery	10%

(2) Additions during the year are as under :

	Rs.
Land and Building	25,000
Mains	20,000
Furniture	5,000
Machinery	35,000

(3) Transfer Rs. 15,000 to General Reserve and Rs. 15,000 to Contingency Reserve.

Prepare final accounts according to Double Entry system.

OR

The following is the Balance Sheet of M/s. ABC Power Co. **20** as on 31-3-2021

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share capital 30,000 equity shares each of Rs. 10 fully paid	30,00,000	Land and Building (cost price Rs. 16,00,000)	
Security Premium	3,00,000		14,00,000
Reserve Fund	16,00,000	Dep –	40,000
Profit and Loss Apps. Account	5,00,000	Plant and Machinery (Cost price Rs. 28,00,000)	13,60,000
6% Debentures	20,00,000	Dep. –	1,00,000
Bank Loan	7,00,000		24,00,000
Creditors	1,40,000		23,00,000
Provident Fund	60,000	Mains 13,00,000 (Cost Price 16,00,000) – Dep. <u>1,00,000</u>	12,00,000
		Transformers Cost price Rs. 20,00,000	
			16,00,000
		Dep. – <u>1,60,000</u>	14,40,000
		Investments	13,00,000
		Stock	2,40,000
		Debtors	2,60,000
		Cash – Bank	2,00,000
	83,00,000		83,00,000

Additional Information :

- (1) On 30-9-2020, there was an issue 10,000 equity shares at a premium of 10% which was fully subscribed.
- (2) Additions during the year were as under :
Plant – Machinery	Rs. 2,00,000
Mains	Rs. 1,00,000
Transformers	Rs. 80,000

From the above information, prepare the Receipt and Payments on capital account and General Balance Sheet under the Double Entry System.

- 2 On 1-4-2020 Shri Raj held 12% debentures of SS Ltd. face value of which is Rs. 1,00,000 and book value is Rs. 1,04,000. Interest on this debentures is paid on 30th June and 31st December.

Transactions for the year ended on 31-3-2021 were as under :

Date	Face Value (Rs.)	Rate Rs.	Remarks
31-5-20	25,000	120	Sales cum interest
31-7-20	40,000	110	Purchase cum interest
1-10-20	30,000	105	Sales Ex-interest
30.11.20	50,000	90	Purchase Ex-interest

Brokerage is paid @ 1% on every transaction of purchase and sale.

Stock valuation is done by FIFO method.

Prepare 12% debentures account of SS Ltd. for the year ended 31-3-2021 in the books of Shri Raj.

OR

- On 1-4-2020 Shri Ramesh Ltd. held 6% Government securities, face value of which is Rs. 2,00,000 and book value is 20% more than its face value. Interest paid on 30th June and 31st December. Brokerage is paid at 1% on every transaction of purchase and sale.

Date	Face Value (Rs.)	Rate Rs.	Remarks
1-6-20	60,000	98%	Ex Interest Purchase
31-7-20	80,000	98%	Cum Interest Purchase
31-8-20	40,000	95%	Cum Interest Sale
1-11-20	1,00,000	96%	Ex Interest Sale

Stock is calculated by LIFO method.

Prepare 6% Government securities A/c. from the above transactions.

- 3 Fire brake out in XYZ godown on 20-3-21 stock excepting 15
Rs. 86,000 was destroyed by fire. Stock is valued 10% high.
Prepare statement of claim from the following particulars :

Particulars	2018 Rs.	2019 Rs.	2020 Rs.	Upto 20-3-21 (Rs.)
Opening Stock	5,50,000	4,40,000	3,30,000	1,10,000
Purchase	10,84,000	11,20,000	12,90,000	5,60,000
Sales	16,00,000	15,00,000	18,00,000	6,00,000
Wages	2,40,000	1,00,000	1,30,000	60,000
Carriage Outward	1,00,000	1,20,000	1,50,000	80,000

OR

During 2020-21 Mihir Ltd. sales is Rs. 10 lakh, Fixed expenses 15
are Rs. 2 lakh, while variable expenses are 50% of sales. Income-
tax rate is 50%. The balance sheet of the company as on 31-3-
2021 is as follows :

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity share capital		Fixed assets	3,00,000
Rs. 10 per share	1,20,000	Current assets	1,00,000
10% Debenture	1,50,000		
Reserve and Surplus	50,000		
Current Liabilities	80,000		
	<u>4,00,000</u>		<u>4,00,000</u>

Find out from the above informations :

- (1) Operating Leverage
  - (2) Financial Leverage
  - (3) Combined Leverage
- 4 Write short notes : (any **three**) 15
- (1) Volter model of dividend
  - (2) Constraints on paying dividends
  - (3) Flexible Dividend Policy
  - (4) Factors affecting dividend policy
  - (5) Earning per share
  - (6) Importance of Leverage